

E A Szombathelyi Szépítő Egyesület ünnepére

TISZTELT ÉLETÜNK OLVASÓ!

Városunk egyik legrégebbi és legpatinásabb egyesületére minden szombathelyi városlakó büszke lehet. Engem is büszkeséggel tölt el, hogy ezen jeles évforduló alkalmából a folyóirat történetünk feldolgozásával emeli jubileumunk fényét.

Két szó jutott eszembe, a tisztelet és a köszönet, mindkettő folyamatosan áthatja a munkámat. Az idén 135 éves egyesület életében eltelt emberöltők alatt számtalan esemény történt, de egy cél és eszme mindig a tagság és a vezetőség szeme előtt lebegett: tovább kell vinni azokat az értékeket, amelyeket elődeink ránk hagytak.

2017-ben kaptuk meg „Az Év Civil Szervezete-díj” kitüntetést, mellyel szervezetünk több mint egy évszázados munkásságát ismerte el a városvezetés. Ez az elismerés nemcsak a mostani vezetőknek és tagoknak szól, hanem mindenkinek, akik bármilyen módon az egyesület javát szolgálták. Ezúton szeretném tiszteletemet és köszönetemet kifejezni elődeinknek, akik egykor elindultak ezen az úton és csodálatos örökséget hagytak ránk. Köszönet és tisztelet mindazoknak, akik a legnehezebb körülmények között sem adták fel, szívükön viselték városunk, egyesületünk sorsát, és jelenleg is tevékenyen részt vesznek értékeink megóvásában.

„A múltat tiszteld a jelenben, s tartsd a jövőnek” – valljuk Vörösmarty Mihállyal együtt, hiszen a ránk hagyott örökséget védenünk kell, hogy az utánunk következő nemzedékek ne csak – legfeljebb – régi fényképekről lássanak egy-egy emblematikus épületet, szobrot. Minden önhittség nélkül, de jó érzéssel állíthatjuk: ha végigmegyünk a városon, kevés olyan helyszínt találunk, amely valamilyen módon ne kötődne az egyesület munkásságához. Vannak olyan értékeink, melyek a mai napig megvannak, és bizony vannak olyanok is, melyek eltűntek. De talán szerencsések vagyunk abban, hogy van egy hely, a levéltár, ahol az 1885. évi megalakulástól a mai napig őrzik az egyesület dokumentációját. Szinte egész Szombathely múltja, fejlődése is végigkísérhető, amikor ezeket az iratokat tanulmányozzuk.

Lássunk mutatóban néhány különleges adatot és tényt egyesületünk életéből:

Kézzel íródott alapszabályunk eredeti példánya fennmaradt, ezt is a levéltár őrzi. Egyesületünk első elnöke az akkori polgármester, Varasdy Károly lett.

1913 és 1936 között, azaz 23 évig Herbst Géza, Vas vármegye alispánja volt a leghosszabb ideig hivatalban lévő elnök.

1935-ben készült el az Oladi kilátó, az egyesület önálló nagy alkotása, melyet az 50 éves jubileumra építettünk. Mind a mai napig szívügyünk a kilátó sorsa.

1885–2011 között 16 elnöke volt az egyesületnek, ők a város tisztségviselői, nevezetes polgárai, a város életében fontos szerepet betöltő személyek közül kerültek ki.

Történelmi jelentőségű tisztújításra került sor 2011-ben, amikor először választottak hölgyet a nagy múltú szervezet élére Erdélyi Ilona személyében.

1970-től napjainkig az egyesület 27 emléktáblát és 2 emlékművet készíttetett, de részt vett számos más emléktábla és egyéb műalkotás felújításában is.

2014-től 12 síremlék felújítását vagy rendbetételét végeztük el a Szent Márton temetőben, 6 további sír felújítása egy pályázat keretében jövő tavaszra fejeződik be. Ez a temető nagyon fontos szerepet játszik a szervezet életében, hiszen számos olyan neves személy végső nyughelye, akik sokat tettek az egyesületért és a városért. Nyugodtan kijelenthetjük: „A Szent Márton temető a város panteonja, hiszen Szombathely nagyjai itt nyugszanak.”

Egyesületünk létrehozta az örökös elnökségi tag tisztséget. A kitüntetető címmel két jelenlegi tagtársunk rendelkezik: Rónai Károly és Theisz Károly közel ötven éve tevékenykedik civil szervezetünkért. Tagjaink között sokan vannak, akik munkásságukért valamilyen elismerésben részesültek, Podmaniczky-díjat, Prima-díjat és egyéb szakmai kitüntetések kaptak.

Az egyesület 2019-ben Szombathely Megyei Jogú Város Értéktárába is bekerült három kategóriában. Ezek az épített környezet, a természeti környezet és a kulturális örökség.

„Az emberi nemnek hivatása nem rontás, pusztítás, megsemmisítés, hanem hogy munkáljon, alkosson, teremtsen.” Gróf Széchenyi István ezen gondolata is lehetne a vezérfonala ennek a mostani folyóirati tematikának, mely az egyesület alakulásától vezet végig az olvasót napjainkig. A parkosítás, fásítás, a villamos, az Oladi kilátó, az emléktáblák, temetői séták, a Potyondi-mocsár, a Tanítók fája, elismerések, oklevelek, kiadványok, könyvek, országos találkozók mind helyet kaptak a lapban. Természetesen még ez is csak töredéke, jelzése lehet az egyesület munkásságának.

Minden szombathelyi nevében mondhatom talán: büszkék lehetünk, hogy városunkban működik az ország második legidősebb városzépítő egyesülete.

Köszönet illet mindenkit, aki bármilyen módon is segített, aki partner volt abban, hogy ez a kiadvány létrejöhessen. Látjuk: az összefogás ereje csodákra képes.

„A városzépítő álmok összefogással valóra válnak.” – Az egyesület ennek tudatában folytatja a jövőben is értékmentő, értékvédő és értékteremtő munkáját!

Bódi Livia
elnök